

Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území
ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA

NIVA BÍLÉHO POTOKA

1. Název zvláště chráněného území

Niva Bílého potoka

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

Přírodní památka (dále jen „PP“) ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen „zákon“)

3. Předměty ochrany a jejich popis

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Mozaika olšových luhů, mokřadních a rašelinných luk s výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin.

3.2. Popis předmětů ochrany:

A. ekosystémy

Název ekosystému	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
Olšové luhy	60	Nejrozšířenějším společenstvem památky jsou porosty as. <i>Piceo abietis-Alnetum glutinosae</i> , projevuje se zde značná variabilita fytoceózy.
Podmáčené až slatinné louky	20	Ústředním biotopem mokřadního bezlesí jsou porosty sv. <i>Calthion palustris</i> , a to as. <i>Angelica sylvestris-Cirsietum palustris</i> , as. <i>Lysimachio vulgaris-Filipenduletum ulmariae</i> a <i>Scirpetum sylvatici</i> . Z rašelinných společenstev as. <i>Caricetum nigrae</i> .

B. druhy

Název druhu	Aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	Kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	Stupeň ohrožení*	Popis biotopu druhu
Cévnaté rostliny				
hadí mord nízký <i>Scorzonera humilis</i>	nekvantifikováno	-	C4	ojedinelý nález ve fragmentu střídavě vlhkých luk, západní okraj pcháčové louky
krušík bahenní <i>Epipactis palustris</i>	desítky jedinců, z toho v r. 2017 11 fertálních	SO	C2	výskyt pouze na východním okraji pcháčové louky
mochna bahenní <i>Potentilla palustris</i>	stovky jedinců	-	C4	zejména v mezotrofních rašelinných loukách
ostřice Davallova <i>Carex davalliana</i>	dvě desítky fertálních trsů	O	C2	mikrolokalita nevápnitého slatiniště u rákosiny
ostřice stinná <i>Carex umbrosa</i>	nekvantifikováno	-	C3	ojedinelý nález ve fragmentu střídavě vlhkých luk, západní okraj pcháčové louky
prstnatec májový <i>Dactylorhiza majalis</i>	stovky exemplářů, v r. 2017 1128 kvetoucích jedinců	O	C3	hojně, po celé ploše pcháčové louky
tolije bahenní <i>Parnassia palustris</i>	několik jedinců, z toho 9 fertálních	O	C2	dvě mikrolokality nevápnitého slatiniště
vachta trojlístá <i>Menyanthes trifoliata</i>	desítky m ²	O	C3	v silně zamokřených částech pcháčové louky
vrbovka bahenní <i>Epilobium palustre</i>	stovky jedinců	-	C4	roztroušeně v otevřených mokřadních biotopech po celém území

Název druhu	Aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	Kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	Stupeň ohrožení*	Popis biotopu druhu
zdrojovka potoční <i>Montia hallii</i>	desítky dm ²	SO	C2	fragment lučního prameniště v oligotrofním mokřadu na severním okraji území

* Červený seznam ČR: pro cévnaté rostliny (Grulich & Chobot 2017, C2 – silně ohrožený, C3 – ohrožený, C4 – vzácný vyžadují další pozornost)

4. Cíl ochrany

Za pomoci vhodného managementu zachovat či zlepšit příznivý stav mokřadních společenstev s výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin. Omezit sukcesní procesy, které vedou k zarůstání botanicky cenných částí území náletovými dřevinami a křovitými vrbami. Omezit rozrůstání rákosiny do rašelinné enklávy. V olšovém porostu v případě potřeby provést slabou probírku k prosvětlení porostu a dřevo ponechat na místě k zetlení.

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků,
- zřizovat skládky jakýchkoli materiálů, včetně uložení dřevní hmoty,
- hnojit pozemky anebo používat chemické prostředky,
- zřizovat příkrmovací zařízení nebo slaniska a příkrmovat zvěř mimo příkrmovací zařízení
- vysazovat či vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy,

7. Vymezení ochranného pásma

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

8. Územně správní zařazení území

8. 1. PP:

kraj:	Plzeňský
okres:	Tachov
obec s rozšířenou působností:	Tachov
obec s pověřeným obecním úřadem:	Tachov

obec:	Halže
katastrální území:	Halže

8. 2. OP PP:

kraj:	Plzeňský
okres:	Tachov
obec s rozšířenou působností:	Tachov
obec s pověřeným obecním úřadem:	Tachov
obec:	Halže
katastrální území:	Halže

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem PP

Katastrální území: Halže - 636975

ZCHÚ: 552

OP: 453/1, 496/2, 534/1, 535, 552, 564/1, 564/3, 573, 577, 584/1, 630/2, 634/1, 652/2, 721/1, 721/6

10. Předpokládaná výměra ZCHÚ*

PP: 12,98 ha

OP PP: 9,00 ha

* výměra byla stanovena z GIS

11. Odůvodnění záměru

11.1. Historie ochrany území

Dotčené území nepodléhalo do roku 2005, kdy byla vyhlášena Chráněná krajinná oblast Český les, žádné speciální ochrany. Od roku 2013 je RP Správou CHKO Český les v nejceněnějších částech lokality zajišťován management za účelem zachování či zlepšení dochovaného stavu druhově bohatých mokřadních luk. Dochází zde ke každoročnímu kosení křovinořezem. V roce 2013, 2014 a 2015 byl rovněž vyřezán drobný nálet. V současné době je celé území přírodní památky v navržené III. zóně odstupňované ochrany přírody.

11.2. Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP

Hlavním důvodem k vyhlášení je zachování či zlepšení dochovaného stavu druhově bohatých mokřadních společenstev. Olšové luhy nebyly v minulosti odvodňovány, a proto vykazují přirozený ráz bylinného podrostu. Uprostřed hospodářsky využívaných lesů jsou ostrovmi druhové rozmanitosti. Mokřadní a rašelinné louky v nivě Bílého potoka hostí řadu vzácných a ohrožených druhů rostlin, silně ohrožený krušík bahenní (*Epipactis palustris*) a zdrojovku potoční (*Montia hallii*), jejichž výskyt v CHKO Český les je ojedinělý, dále ohroženou toliji bahenní (*Parnassia palustris*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), ostřici

Davallou (Carex davalliana) a vachtu trojlistou (Menyanthes trifoliata).

11.3. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Území nejlépe odpovídá kategorii dle § 36 odst. 1 zákona přírodní památka – „*přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk*“.

11.4. K předmětům ochrany

Předmět ochrany je vymezen tak, aby obsáhl přírodní hodnoty celého území nově navržené PP v celém jejím rozsahu, a to zachovalé druhově pestré olšové luhy a mokřadní a rašelinné louky s výskytem vzácných a ohrožených rostlin.

11.5. K cílům ochrany

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 36 odst. 2 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.6. K návrhu bližších ochranných podmínek

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.7. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám

ad a) povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků:

Mokřadní společenstva jsou vázána na území s vyšší hladinou podzemní vody a specifickým vodním režimem. Narušení vodního režimu může znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP a představuje jeden z nejzávažnějších faktorů ohrožení předmětu ochrany PP.

ad b) zřizovat skládky jakýchkoli materiálů, včetně uložení dřevní hmoty

Mikrolokality výskytu některých druhů tvořících předmět ochrany PP mohou být nevhodným umístěním skládky i malého rozsahu nebo krátké doby trvání vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

ad c) hnojit pozemky či používat chemické prostředky

Zvyšování obsahu živin v půdě vede k vytěsnění druhů předmětu ochrany ze společenstev a jejich nahrazení konkurenčně zdatnějšími rostlinami. Při aplikaci chemických látek pak dochází k přímé likvidaci rostlin.

ad d) zřizovat příkrmovací zařízení nebo slániska a přikrmovat zvěř mimo příkrmovací zařízení

V okolí příkrmovacích míst dochází ke zvyšování koncentrace dusíku a fosforu v půdě a zároveň ke zvýšení intenzity sešlapu vlivem koncentrace zvěře. Oba tyto faktory mají nepříznivý vliv na stav předmětu ochrany.

ad e) vysazovat či vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy

Vysazování rostlin a vypouštění živočichů představuje značné riziko ať úmyslného nebo neúmyslného zavlečení invazních druhů, které mohou zcela degradovat hodnotné původní biotopy a vytlačit původní vzácné druhy.

11.8. K vymezení hranic

Navržená hranice přírodní památky je většinou vedená po hranici stávající parcely katastru nemovitostí. Hranice není zřetelná v terénu. Hranice byla navržena tak, aby všechny významné fenomény předmětu ochrany byly v území zahrnuty. Pro hranici PP byl vypracován záznam podrobného měření změn.

11.9. K vymezení ochranného pásma:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona pás do vzdálenosti 50 m od hranice PP. Na území PP v současnosti nepůsobí žádný jednosměrně identifikovaný negativní vliv z vnějšího okolí, proto není potřebné vyhlášovat specifické ochranné pásmo. Ochranné pásmo ze zákona bude tedy dostatečné a zároveň nezbytné pro ochranu území zejména před změnami vodního režimu v jeho bezprostředním okolí, které by mohly mít fatální důsledky pro předměty ochrany PP.

Přílohy:

č.1 – Orientační mapa PP Niva Bílého potoka

č.2 – Katastrální mapa se zákresem PP Niva Bílého potoka

č.3 – Parcelní vymezení PP Niva Bílého potoka

Příloha 1:
PP Niva Bílého potoka - Orientační mapa s vyznačením území

 hranice PP
 ochranné pásmo PP
Základní mapa ČR

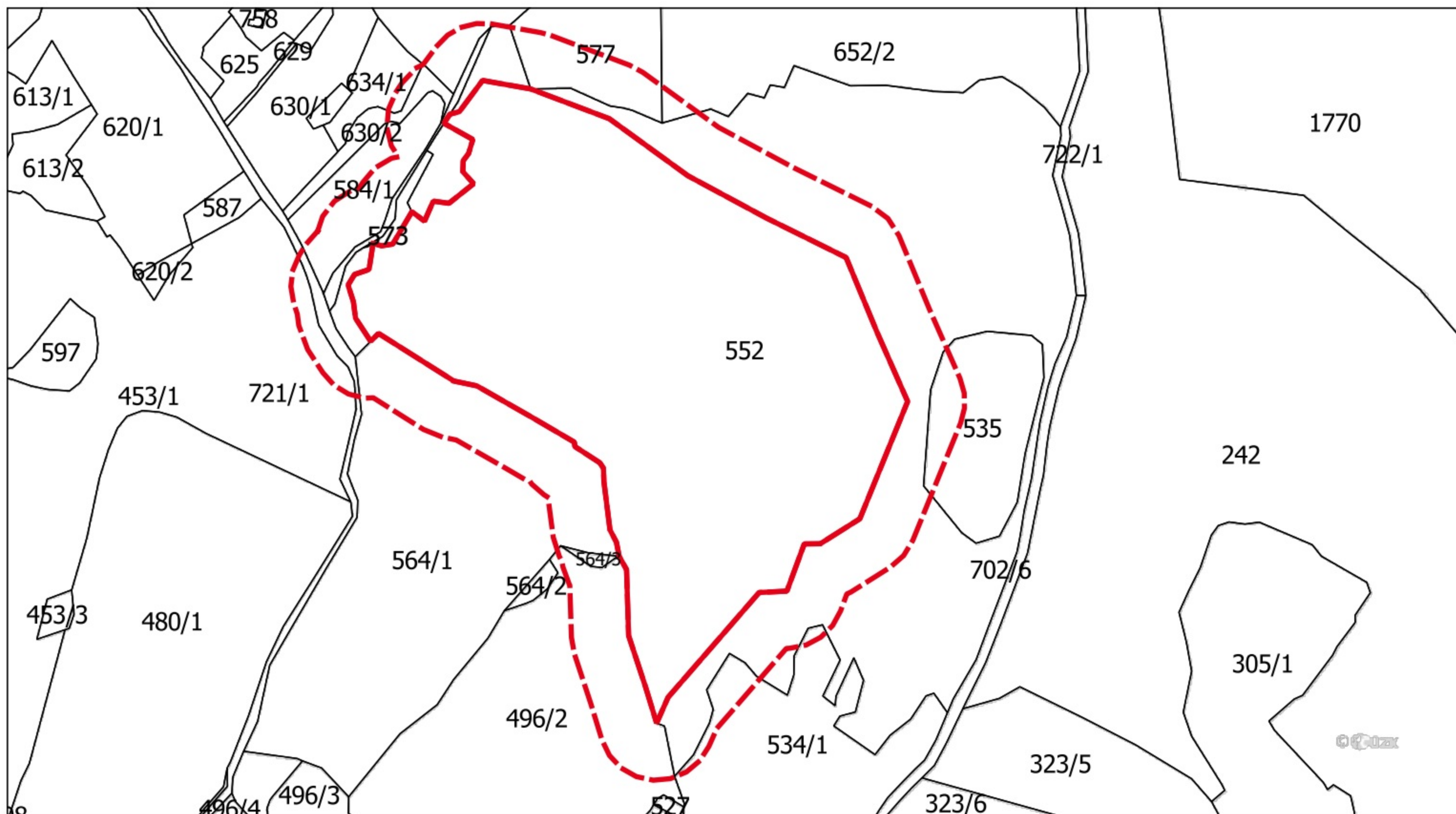

0 0.25 0.5 0.75 1 km

© RP Správa CHKO Český les, 2018
mapové podklady
© ČÚZK
© GEODIS Brno spol. s.r.o.

Příloha 2:

PP Niva Bílého potoka - Katastrální mapa se zákresem MZCHÚ a jeho ochranného pásma

 hranice PP
 ochranné pásmo PP
Katastrální mapa ČR

0 0.1 0.2 0.3 0.4 km

© RP Správa CHKO Český les, 2018
mapové podklady
© ČÚZK
© GEODIS Brno spol. s.r.o.

Příloha 3: Parcelní vymezení PP Niva Bílého potoka:**Katastrální území: 636975 Halže**

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN [m ²]	Výměra parcely v ZCHÚ nebo OP [m ²]
ZCHÚ						
552		trvalý travní porost	-	9	234479	129753
Celkem						129753
Ochranné pásmo						
453/1		trvalý travní porost	-	394	214266	2064
496/2		lesní pozemek	-	9	94910	9890
534/1		trvalý travní porost	-	394	34029	2145
535		trvalý travní porost	-	394	14381	2535
552		trvalý travní porost	-	9	234479	40789
564/1		trvalý travní porost		394	61371	14031
564/3		orná půda	-	394	348	343
573		trvalý travní porost	-	394	863	893
577		lesní pozemek	-	1	15250	5179
584/1		trvalý travní porost	-	358	8677	6032
630/2		trvalý travní porost	-	358	2464	928
634/1		trvalý travní porost	-	394	3755	403
652/2		lesní pozemek	-	9	2422203	2158
721/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	9	9718	1226
721/6		ostatní plocha	ostatní komunikace	9	1390	1390
Celkem						90006